

4. II 2008

Klassikaline Lumivalgekese lugu Estonias on tempokas ning pakub nii naeru kui ka pisaraid.

Harri Rospu/Estonia

Lumivalgeke koos tulevärgiga

Uus ballett

Lumivalgeke ja 7 põialpoissi.

Helilooja: Tibor Kocsak
 Dirigendid: Erki Pehk, Mikk Murdvee
 Koreograaf ja lavastaja: Gyula Harangozo
 Osades: Eve Andre, Vladimir Arhangelski, Kaja Kreitsberg jt.
Esietendus 1. veebruaril rahvusoperis Estonia

HEILI EINASTO
 tantsukriitik

Printsi partiid on üles ehitatud puhtajoonelisele klassikale; paljuski fantaasiafilmide (sh ka animeeritud *fantasy*) kurje nõidu meenutava Võõrasema tantsulises tekstis on esile toodud nurki ja hiilivat salakavalust; põialpoiste rollides on rõhutatud maalähedust, nende samm mõjub pisut lohisevalt ja liigutustes on koomiliste ooperite vanameestele iseloomulikke raskepärasust ja sahmivat saamatust.

Ballettile pikka igat

Iga põialpoissi kujutatakse

osad tantsitud elegantse puhusega.

Kui vaid selle viimase due-ti (kaelamurdvad) tõsted muutuksid niisama elegantseteks ja sundimatuteks nagu nende ülejäänud tants!

Kaja Kreitsbergi Võõrasema oli just selline paha, nagu ta ühes muinasloos olema peab. Väikese annuse huumorit lisab koreograaf teises vaatuses, kus Võõrasema naudib elu: muusikas on paheliselt kõlavaid džäsilikke ja liikumises blaseerunud, suurlinnaga seostatud toone, mille kaudu avaldub

le, mida võib edasi arendada. Suurepärased olid nende esinemised Lumivalgekesele – küll neljakaupa «Luikede järve» lüki, küll kahekaupa «Viiuldaja katusel» klezmer-juudi meeste tantsu meenutades.

Nõtke Ninatark

Eriti värvikas (ja keeruline) on Ninatarga roll, milles akrobaatilised elemendid ühilduvad klassikaliste sammudega, mida kadunud poeg Sergei Upkin tantsib enesestmõistetava voolavuse ja nõtkusega. Ilma tema ulaka ja uudishimu-

Lumivalgeke koos tulevargiga

Uus ballett

Lumivalgeke ja 7 pöialpoissi.

Helilooja: Tibor Kocsak
Dirigendid: Erki Pehk, Mikk Murdvee
Koreograaf ja lavastaja: Gyula Harangozo
Osades: Eve Andre, Vladimir Arhangeliski, Kaja Kreitsberg jt.
Esietendus 1. veebruaril rahvusooperis Estonia

HEILI EINASTO
tantsukriitik

Rahvusooperis Estonia esietendunud uus ballett «Lumivalgeke ja seitse pöialpoissi» on kui balletivormi valatud muusikal: tempokas, pakub naeru ja pisaraid, värvikaid karaktereid, valgusefekte ja tantsulist tulevärki. Kuna Grimmil «Lumivalgeke» ei paku tantsulavastuse jaoks ehk piisavalt materjali, siis on lisatud väike annus «Tuhkatriinut» (Võõrasema sunnib Lumivalgekele lihttööle), «Okasroosikest» (Lumivalgekele äratub surmaunst Printsitud suudlus) ja muidugi Disney kuulsat filmi (pöialpoiste karakterid).

Gyula Harangozo koreograafia pole küll kuigi originaalne, kuid on ladusalt seatud.

Tantsuliste vahenditega joonistatakse selgelt välja kõik karakterid: Lumivalgeke ja

Printsi partiid on üles ehitatud puhtajoonelisele klassikale; paljuski fantaasiafilmide (sh ka animeeritud *fantasy*) kurje nõidu meenutava Võõrasema tantsulises tekstis on esile toodud nurki ja hiilivat salakavalust; pöialpoiste rollides on rõhutatud maalähedust, nende samm mõjub pisut lohisevalt ja liigutustes on koomiliste ooperite vanameestele iseloomulikkude raskepärasust ja sahmivat saamatust.

Balletile pikka iga

Iga pöialpoissi kujutatakse väga täpselt vastavalt tema nimel (Aevastaja, Doktor, Önneseen, Häbelik, Unimüts); rahvast, st lossiteenijaid, iseloomustab Hollywoodi muusikalide tantsuline kompott, kus oma kohal on leidnud stepp- ja rahvatantsudest pärit elemendid ja kehahoid ning klassikaline joonis.

Esietenduse lustlik esitus lubab ennustada lavastusele pikka iga ilma kiire mahakäimiseta. Igas rollis leidub nüansse, mis annavad tantsijatele võimalusi end taas avastada.

Eve Andre oli Lumivalgekesena just nii armas ja võluv, nagu ta raamatust on meelde jäänud; Vladimir Arhangeliski Printsitud tõeliselt romantiline unistuste armastaja – mõlemad

osad tantsitud elegantse puhutusega.

Kui vaid selle viimase dueti (kaelamurdvad) tõstet muutuksid niisama elegantseteks ja sundimatuteks nagu nende ülejäänud tants!

Kaja Kreitsbergi Võõrasema oli just selline paha, nagu ta ühes muinasloos olema peab. Väikese annuse huumorit lisab koreograaf teises vaatuses, kus Võõrasema naudib elu: muusikas on paheliselt kõlavaid džässilikke ja liikumises blaseerunud, suurlinnaga seostatud toone, mille kaudu avaldub Võõrasema rahutus.

.....
Pöialpoiste rollides on rõhutatud maalähedust, nende samm mõjub pisut lohisevalt ja liigutustes on koomiliste ooperite vanameestele iseloomulikkude raskepärasust.
.....

Pöialpoistele võiks pühendada kogu arvustuse ruumi, kuid piirdugem siinkohal vaid rahuloleva mainimisega, et kõik osatäitjad (Viktor Jelisjejev, Vladimir Klepinin, Mihhail Jekimov, Sergei Kitsjuk, Vadim Mjagkov, Sergei Fedossejev, Sergei Upkin) näivad nautivat oma etteasteid, milles on ühendatud tantsulise ja pantomiimne.

Igaühes on värvikaid detai-

le, mida võib edasi arendada. Suurepärased olid nende esinemised Lumivalgekesele – küll neljakaupa «Luikede järve» luiki, küll kahekaupa «Viulidaja katusel» klezmer-juudi meeste tantsu meenutades.

Nõtke Ninatark

Eriti värvikas (ja keeruline) on Ninatarga roll, milles akrobaatilised elemendid ühilduvad klassikaliste sammudega, mida kadunud poeg Sergei Upkin tantsib enesestmõistetava voolavuse ja nõtkusega. Ilma tema ulaka ja uudishimuliku Ninatargata jääks balletis midagi väga olulist olemata.

Nüüdisaegne teater armastab efekte ja ka need olid etenduses sobiva koha leidnud. Ühelt poolt klassika – tõeliselt muinasjutulised loss, mets ja päkapikkude majake ning keev nõiakatel (mis kui «Sülfiidist» välja võlutud); teiselt poolt – videovõtete abil elavnev võlupeegel, Võõrasema efektne moondumine vanamooris, tuld välja sülitav nõiaraamat ja mustkunstniku kübar, kust tõmmatakse välja siidisalle ning purskav ilutulestik.

Nagu ühes õiges muinasjutus, saab hea kuhjaga tasutud ning paha paraja palga – kõik on rõõmsad ja etendus lõpeb efektse, hollywoodliku tantsulise tulevargiga, kus iga tegelane saab võimaluse end veel parimast küljest näidata.